

MØTE

i EØS-utvalget

torsdag den 24. januar kl. 15.15

Møtet ble ledet av EØS-utvalgets fung. leder, *Inge Lønning*.

Til stede var: Inge Lønning, Åslaug Haga, Julie Christiansen, Morten Høglund, Bjørn Jacobsen, Oddvard Nilsen, Lars Rise, Christopher Stensaker, Finn Martin Vallersnes, Gunhild Øyangen, Gunn Karin Gjøl, Heidi Sørensen og Eva M. Nielsen .

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Utenriksminister Jan Petersen.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet:
Avdelingsdirektør Øystein Hovdkinn, Utenriksdepartementet,
avdelingsdirektør Helge Skaara, Utenriksdepartementet og underdirektør Else Underdal, Utenriksdepartementet.

Videre var til stede komiteens faste sekretær, Rune Resaland.

D a g s o r d e n:

1. Aktuelle rettsaker for møtet i EØS-komiteen 1. februar 2002. Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 17. januar d.å., med oversikt over de relevante rettsaker.
2. Eventuelt.

Komiteens leder: Er det noen som ved møtets begynnelse har noe å anmelde under Eventuelt? Det er det ikke.

S a k n r. 1

Aktuelle rettsaker for møtet i EØS-komiteen 1. februar 2002. Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 17. januar d.å., med oversikt over de relevante rettsaker.

Utenriksminister Jan Petersen: Innledningsvis vil jeg nevne at to EØS-komiteebeslutninger som på EØS-komiteens møte 11. desember i fjor ble tatt ad referendum til 18. januar i år fra kommisjonens side, nå er oppført som beslutning nr. 5/2002 og 9/2002 på det kommende møtet i EØS-komiteen. Grunnen er forsinkelser i prosedyrene på EU-siden. Dette er en rent teknisk sak, og de rettsaktene det gjelder, var omtalt på den kommenterte listen som ble behandlet på EØS-utvalgets møte 5. desember i fjor.

Jeg vil også omtale to pågående saker mellom EFTAs overvåkningsorgan og norske myndigheter, nemlig kontantstøttesaken og øremerking av stillinger for kvinner ved Universitetet i Oslo.

Først til kontantstøttesaken. Denne saken gjelder hvorvidt personer som er omfattet av norsk trygdelovgivning, men bosatt i andre EØS-land enn Norge, skal ha rett til kontantstøtte. Norsk regelverk er i dag utformet slik at støtte ikke utbetales til personer bosatt i utlandet.

I juli 1998 bad norske myndigheter kommisjonen akseptere at kun personer bosatt i Norge skal ha rett til kontantstøtte. Norske myndigheter argumenterte med at kontantstøtten er et alternativ til offentlig støttet barnehageplass i Norge, og at det derfor ikke er naturlig å eksportere ytelsen.

Kommisjonen har imidlertid ikke akseptert dette og henviser til trygdeforordningens bestemmelser om familieytelser, som utbetales uavhengig av hvor en arbeidstaker faktisk bor. I februar 2001 anmodet ESA norske myndigheter om å svare på konkrete spørsmål knyttet til to klagesaker der det hevdes at Norges praksis er i strid med EØS-avtalen.

Regjeringen Stoltenberg unnlot å realitetsbehandle saken fordi den ønsket å avvende EF-domstolens avgjørelse i en lignende tvist mellom Finland og kommisjonen om den finske "hemvårdsstønaden". Dette ble meddelt ESA i brev av 2. juli i fjor.

ESA sendte 19. desember i fjor et åpningsbrev til norske myndigheter. Norge har frist til 19. mars med å svare ESA, og Regjeringen vil i nær fremtid ta stilling til hvordan svaret skal utformes.

Så noen ord om øremerking av stillinger for kvinner ved Universitetet i Oslo. ESA mottok i august 2000 en klage vedrørende øremerking av post-dok.-stillinger for kvinner ved Universitetet i Oslo. ESA sendte åpningsbrev i saken 6. juni 2001. Der hevdet ESA at de bestemmelser Universitetet i Oslo har om denne øremerkingen, er i strid med EUs likestillingsdirektiv, og at universitets- og høyskoleloven § 30 nr. 3 må endres for å være i overensstemmelse med EØS-avtalen. Direktivet gir adgang til å iverksette tiltak for å fremme like muligheter for kvinner og menn, men fastslår at prinsippet om likebehandling

innebærer at vilkårene ikke skal føre til noen form for forskjellsbehandling på grunn av kjønn.

Regjeringen Stoltenberg fastholdt overfor ESA at øremerking av post-dok.-stillinger for kvinner ved Universitetet i Oslo ikke er i strid med EØS-avtalen. Dette ble formidlet til ESA 10. september 2001. ESA sendte 28. november i fjor en grunnlagt uttalelse i saken, som nå vurderes i Regjeringen. Vårt svar til ESA må avgis innen 28. februar 2002.

Så vil jeg si noen ord om lakseavtalen. På bakgrunn av aktuelle problemstillinger når det gjelder vår handel med laks med EU, ønsker jeg å benytte anledningen til å redegjøre kort om bakgrunnen for og innholdet i lakseavtalen med EU samt om dagens behov for dialog og samarbeid med myndighetene i EU og næringsorganisasjonene med sikte på å etablere et nytt laksearrangement. Jeg omtaler i denne sammenheng også dagens markedssituasjon og Norges anmodning til EU-kommisjonen om å løse problemene knyttet til minsteprisklausulen i lakseavtalen.

Lakseavtalen mellom EU og Norge ble inngått i juni 1997 på bakgrunn av dumpingklager og påfølgende undersøkelser mot norsk oppdrettsnæring. Avtalen representerer et kompromiss mellom EU og Norge, og ble inngått for å stabilisere laksemarkedet i EU og dermed ivareta økonomiske aktiviteter i sårbare deler av Irland, Skottland og Norge.

Den femårige avtalen inneholder elementer som eksportavgift på laks eksportert fra Norge til EU, indikative tak på norsk lakseeksport til EU, en minsteklausul kombinert med prisavtaler inngått mellom hver enkelt norsk lakseeksportør og Europakommisjonen, overvåkingsmekanisme, trilateralt samarbeid og konsultasjoner.

Når avtalen utløper i juni 2002, vil om lag 280 mill. kr av eksportavgiften være brukt til generisk markedsføring av laks i EU-markedet. Bruken av disse midlene styres av en komite bestående av representanter fra Irland, Skottland og Norge, mens hoveddelen av midlene disponeres av Eksportutvalget for fisk til markedsføring av norsk laks globalt.

Lakseavtalen fungerte i tråd med intensjonene de første fire årene av avtalen. I dag oppleves imidlertid situasjonen som vanskelig på grunn av ubalanse i markedet og en markedspris i EU som ligger under den minstepris norske eksportører er forpliktet til å overholde.

Lakseavtalen utløper 30. juni 2002. Det arbeides med å forberede det som bør erstatte avtalen. I den anledning vil det være et viktig siktemål å unngå minstepriser som ikke tar høyde for utviklingen i markedssituasjonen. I dette arbeidet har myndighetene nær kontakt med

næringen. Vi tar sikte på å fortsette dialogen i tiden fremover for å finne gode løsninger som er i alle parters interesse.

Da avtalen ble inngått i 1997, var det hovedsakelig tre aktører på det europeiske laksemarkedet: EU-produsentene Skottland og Irland, samt Norge. De senere årene har imidlertid denne situasjonen endret seg ved at Færøyene og Chile har utviklet laksenæring og blitt betydelige leverandører av laks til EU-markedet.

Norske produsenter har tapt markedsandeler på grunn av minsteprisklausulen i lakseavtalen, samtidig som tilførselen fra andre tredjelands produsenter og også fra EU-produsenter har økt.

Ifølge opplysninger fra norske næringsorganisasjoner stod ni av de største norske lakseeksportørene frem til i sommer bak om lag 50 pst. av norsk lakseeksport til EU-markedet. Disse eksportørenes andel av norsk lakseeksport til EU er blitt kraftig redusert, og er nå i overkant av 20 pst. Eksempelet viser at handelsmønsteret for norsk lakseeksport til EU-markedet er blitt betydelig endret den senere tiden, og bakgrunnen for denne utviklingen er at prisen på atlantisk laks, norsk laks inkludert, har falt betydelig i EU-markedet. Som følge av dette er totalt slaktekvantum i Norge i 2001 redusert i forhold til fjoråret.

Industrien tilpasser seg dagens markedspris på ulike måter, og i økende grad ser vi omgåelser av lakseavtalen. Avtalen innbefatter eksempelvis ikke røykt laks, og røykeindustrien i EU kan gjennom relaterte selskaper i Norge skaffe seg laks til priser som ligger under minsteprisen. Vi antar at mellom 40 og 50 pst. av norsk lakseeksport til EU går til røykeindustrien. Kommisjonen er gjort kjent med dette.

Norske lakseeksportører opplever dagens markedssituasjon som sterkt diskriminerende ettersom andre lands produsenter ikke har noen form for minsteprisklausuler. I tillegg forstyrres konkurransen mellom norske aktører, da enkelte aktører benytter ulovlige metoder for å omgå avtalens minsteprisbestemmelser. Denne form for markedsforstyrrelser kan verken være i Norges eller EU-landenes langsiktige interesse.

I samråd med den norske laksenæringen anmodet norske myndigheter kommisjonen 11. desember i fjor om at det umiddelbart ble gjennomført en revisjon av nivået på minsteprisen i lakseavtalen. Det ble anmodet om at dette ble gjennomført i tråd med bestemmelsene i lakseavtalen, og at det tas hensyn til dagens lave markedspris samt det faktum at produksjonskostnadene i alle produsentland har falt siden 1997. Vi bad om at minsteprisen midlertidig ble suspendert i påvente av etableringen av en revidert minstepris, for derved å gjenetablere det tradisjonelle handelsmønsteret.

Norge understreket alvorret i situasjonen og anmodet kommisjonen om å handle raskt. Vi uttrykte også vilje til på norsk side å

sette i verk tiltak som på kort sikt vil bidra til at balansen i markedet gjenopprettes. Det ble vist til at det er en sterk norsk vilje til å få i stand et nytt langsiktig laksearrangement mellom EU og Norge.

I samtaler har kommisjonen sagt seg villig til å vurdere vår forespørsel om revisjon av nivået på minsteprisen basert på regler og prosedyrer for denne type saker, og i brev av 13. desember i fjor bad kommisjonen norske myndigheter dokumentere at vilkårene for å gjennomføre en ny vurdering av nivået på minsteprisen er oppfylt. Utviklingen i produksjonskostnader og pris i hjemmemarkedet er viktige elementer i en slik sammenheng.

Norske myndigheter har samarbeidet med laksenæringen for å dokumentere i hvilken grad det er grunnlag for en reduksjon av minsteprisen, og svar på forespørselen ble overlevert kommisjonen i forrige uke. Videre ble saken tatt opp i en samtale statsråd Ludvigsen 12. ds. hadde med kommissær Fischler, og denne følges opp i et nytt møte mellom de to 4. februar. Dessuten tas saken opp i ulike møter som myndighetene har rundt om i Europa, bl.a. av meg selv i Madrid og Berlin, og av statssekretær Traavik i Brussel denne uken.

Så noen ord om GFU. Sommeren 2001 avgav kommisjonen som kjent et klageskrift mot rettighetshaverne på norsk kontinentalsockel med påstand om brudd på konkurransereglene i EU/EØS i forbindelse med salg av gass til kontinentet gjennom Gassforhandlingsutvalget. GFU-ordningen ble besluttet avvirket med øyeblikkelig virkning innenfor EØS 1. juni 2001, og den er permanent avvirket fra 1. januar 2002.

Ifølge kommisjonen var GFU et ulovlig eksportkartell. Dersom selskapene kjennes skyldige, kan resultatet i verste fall bli bøter på flere milliarder kroner samt krav om å rette opp følgene av den påståtte regelstridige atferd. Dette kan innebære at eksisterende gassalgsavtaler må reforhandles eller termineres, noe som også kan ha meget betydelige økonomiske konsekvenser.

Selv om det er selskapene som er adressater for kommisjonens klageskrifter, er klageskriftene generelt rettet mot alle gassalg fra norsk kontinentalsockel fra 1989 og frem til klageskriftet ble avgitt. De er således også indirekte rettet mot det norske ressursforvaltningssystemet som GFU har representert. Dette systemet er etter norsk syn forenlig med Norges forpliktelser under EØS-avtalen. Dette syn ble fremført i EØS-komiteen av Norges EU-ambassadør 28. september 2001.

I forhold til konkurransesaken er Norge akseptert av kommisjonen som såkalt interessert tredjepart. Som sådan har Norge avgitt et skriftlig posisjonspapir til kommisjonen og utdypet sitt syn i en muntlig høring i desember i fjor. Det syn som forfektes fra norsk side i konkurransesaken, er at GFU-ordningen var myndighetspålagt og at

selskapene således ikke rammes av konkurransereglene for å ha fulgt myndighetenes pålegg om samlet gassalg via GFU.

Ut fra vårt syn er dette ikke en konkurransesak. Vi mener derfor at kommisjonen under ingen omstendighet har jurisdiksjon i denne saken. Dersom det bestrides at GFU er i samsvar med EØS-avtalen, anser vi derfor at saken tilligger ESAs kompetanse og ikke kommisjonen. På dette grunnlag har Norge bedt om at saken avsluttes. En kortversjon av Norges posisjonspapir ble også fremført av Norges EU-ambassadør i EØS-komiteen 9. november 2001.

Etter den muntlige høring i saken har kommisjonen overfor Olje- og energidepartementet bekreftet at en nå arbeider med et utkast til beslutning i saken. Det innebærer at kommisjonen ikke er innstilt på å legge saken til side.

I lys av dette har Regjeringen besluttet at Norge fortsatt skal arbeide for å unngå at kommisjonen fatter et formelt vedtak i konkurransesaken, idet et slikt vedtak vil innebære at GFU-ordningen anses i strid med konkurransereglene. Dette arbeidet skal skje ved at en på politisk nivå og embetsnivå vil møte sentrale medlemsland og kommisjonen for å søke å påvirke disse til å legge saken til side før vedtak eventuelt fattes.

GFU-saken er vanskelig og representerer en betydelig utfordring for norske myndigheter. Det innebærer som nevnt at vi aktivt må følge opp saken i forhold til sentrale medlemsland og kommisjonen. Basert på de signaler en har fått fra kommisjonens side, vil jeg likevel understreke at det er høyst usikkert om det vil være mulig å påvirke kommisjonen til å unnlate å fatte et negativt vedtak. Skulle det etter de fremstøt jeg har skissert vise seg at kommisjonen likevel legger opp til å fatte et vedtak med sanksjoner mot selskapene, vil vi ytterligere måtte vurdere hvilke virkemidler som kan tas i bruk.

Jeg vil komme tilbake til utvalget så snart det har skjedd en utvikling i saken.

Til slutt vil jeg gjerne si noe om statsforetaksloven. I brev av 19. juni 2001 legger ESA til grunn at statsforetaksloven strider mot EØS-avtalen. Begrunnelsen er at staten gjennom statsforetaksloven §§ 51 og 53 garanterer for statsforetakenes endelige finansielle forpliktelser. Dette innebærer igjen mulig kredittfordel ved låneopptak, noe som anses som statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61(1). ESA har utsatt svarfristen til utgangen av januar 2002. Pr. i dag er seks selskaper organisert som statsforetak: Statskog, Selskapet for industrivekst, Medinnova, Statnett, Statkraft og Enova.

Regjeringen vurderer det som nødvendig å foreta visse endringer i lovverket for å sikre at statsforetaksloven er i overensstemmelse med

EØS-avtalen. Dersom Norge ikke endrer dagens regelverk, vil ESA etter alt å dømme fatte negativt vedtak. Da må Norge enten rette seg etter vedtaket, eller reise sak for EFTA-domstolen. I en slik sak er det overveiende sannsynlig at Norge vil tape. Kommisjonen har truffet vedtak om at en tilsvarende tysk ordning strider mot statsstøttereplene.

Regjeringen vil derfor fremme forslag for Stortinget om at statsforetakslovens bestemmelser om statens garantiansvar oppheves. Dette innebærer at långivere, medkontrahenter og forretningsforbindelser selv må bære ordinær forretningsmessig risiko i sitt forhold til statsforetakene, på samme måte som når staten utøver sitt eierskap gjennom aksjeselskap. Staten som eier har imidlertid et alminnelig ansvar for vurdering av kapital situasjonen i foretaket og kan eventuelt styrke kapitalgrunnlaget dersom dette synes hensiktsmessig. Statsforetaksloven vil etter slik endring fortsatt inneholde enkelte lovfestede styringsmessige særtrekk i forhold til aksjeselskapsmodellen, bl.a. bestemmelser om styrets foreleggelsesplikt overfor departementet i viktige spørsmål og oversendelse av styreprotokoll til eierdepartement samt Riksrevisjonen.

Samtidig med at statens garantiansvar oppheves vil det være nødvendig å sikre overgangsordninger for pådratte lån i de ulike statsforetakene. Gjennom en slik lovendring vil konkurransefortrinnet i statsforetaksloven elimineres og norsk rett bringes i samsvar med EØS-avtalen. Det må også vurderes eventuelle andre nødvendige endringer i statsforetaksloven som følge av at den statlige garantien foreslås opphevet. Regjeringen vil derfor nedsette et utvalg som foretar en gjennomgang av behovet for statsforetaksformen samt alternative selskapsformer. I dette arbeidet bør det legges vekt på hva som gir Norge handlefrihet i forhold til EØS-avtalen når det gjelder organisering av statlig virksomhet.

Spørsmålet som nå er tatt opp fra ESAs side, er statlige garantier med hjemmel i statsforetaksloven. Regjeringen vil i sitt svar til ESA konsentrere seg om dette forhold. Det finnes imidlertid lignende ordninger om statlige garantier i lov om helseforetak m.m., lov om petroleumsvirksomhet, lov om interkommunale selskaper og lov om nærings- og distriktsutviklingsfondet. Det utvalget som nå nedsettes, vil derfor også vurdere disse lovene i sin utredning.

- Det var dagens glade budskap.

Fung. leder: Vi takker for redegjørelsen, og ordet er fritt. Så vidt jeg noterte meg underveis, var det fem ulike saker som det ble redegjort for, og det er kanskje hensiktsmessig at vi tar spørsmålene i rekkefølge.

Den første saken dreide seg om kontantstøtten, og det var vel den enkleste av dem. Er det noen spørsmål eller merknader? – Det er det ikke.

Den andre saken dreide seg om øremerking av post-dok.-stillinger ved Universitetet i Oslo. Den er formodentlig ikke fullt så enkel. Er det noen spørsmål eller kommentarer? – Det er det ikke.

Den tredje saken dreide seg om lakseavtalen.

Finn Martin Vallersnes (H): Jeg synes det var en veldig interessant redegjørelse, som tok opp ting som er av stor betydning for store deler av næringslivet, og ikke minst gjelder det den delen av landet som jeg kommer fra. Der er det veldig stor oppmerksomhet omkring lakseavtalen og hva som skal komme i etterkant.

Mitt spørsmål går på om man kan si noe om hvilke vurderinger som er gjort i forhold til om det blir en ny lakseavtale eller et annet arrangement, eller om en vil se seg tjent med en helt fri markedssituasjon.

Bjørn Jacobsen (SV): Eg har lyst til å spørje utanriksministeren om lakseavtalen og det at vi no konkurrerer meir og meir med Færøyene og Chile, der det er veldig sterke norske interesser inne.

Korleis klarer ein å avbalansere det forholdet, for ein skal jo også representere norske selskap, sjølv om dei er etablerte f.eks. på Færøyene, i Danmark eller i Chile? Korleis har ein tenkt å avbalansere det i forhandlingane?

Fung. leder: Føler Regjeringen seg som representant også for utflaggede selskaper?

Utenriksminister Jan Petersen: Jeg vil først si at når det gjelder hva vi skal gjøre, så er dette et arbeid der vi for tiden er i nær kontakt med neringen. Men det er jo helt på det rene at slik avtalen nå fungerer, så er den sterkt ugunstig for oss. Vi ser jo at når markedsprisen ligger betydelig under minsteprisen, har vi et problem. Distrikts-Norge har et betydelig problem her. Den erfaringen tar vi innover oss.

Vi er nå i dialog og forsøker å finne ut av hvordan vi kan gå videre. Vi skal kunne gi et endelig opplegg når disse samtalene er gjennomført. Men jeg tror det er atskillig grunn til å innrømme at vi nå har kommet i en fase hvor det nåværende avtaleregimet ikke tjener oss særlig godt, for å si det litt forsiktig. Dette er meget problematisk, og det er stor frustrasjon i næringen over den situasjonen vi nå er kommet opp i. Så jeg legger ikke skjul på at jeg tror at den reguleringsmekanismen som vi innførte sist gang, har vist seg ikke å være spesielt god for fremtiden.

Når det gjelder hva vi da kommer opp med, så får vi se hva det er mulig å få til på den andre siden. Det at norske selskaper er engasjert ikke bare i en del av EU-landene, men også i Chile, er i og for seg noe vi får registrere. Problemet er hvordan man skal avbalansere dette, og at dette er dårlig balansert i forhold til oss her i Norge. Man må først og fremst sørge for at dette blir balansert, slik at vilkårene rett og slett blir likere. Det at det på den andre siden er firmaer med norske interesser, kan jo ikke holde oss igjen når det gjelder å sørge for å be om å få bedre vilkår på det europeiske markedet.

Oddvard Nilsen (H): I likhet med andre her takker jeg for redegjørelsen.

Jeg tror at lakseproblematikken blir en kjempesak. Når man leser aviser i andre land, ser man jo at det er visse synspunkter når det gjelder norsk pris på laks, og på hvorledes vi selv oppfører oss. Det kunne være interessant å spørre utenriksministeren om det øker problemet ytterligere, og hva vi eventuelt kan gjøre, dersom det er fra EUs side også blir hevdet at det er omgåelse fra norsk side på dette området.

Utenriksminister Jan Petersen: Det er to problemstillinger ute og går her. Den ene er: Hvordan fungerer den gjeldende avtale? Som jeg redegjorde for, har vi bedt om endringer i den. Det er det altså et umiddelbart behov for å gjøre. For å få en så god klangbunn som mulig er det nødvendig at man følger de regler og bestemmelser som er. Jeg vil advare litt mot bruk av begrepet ”omgåelse”, som noen bruker, for noen omgåelser er rett og slett å benytte de muligheter som avtalen ikke forbyr. Det vil ikke jeg kalle en omgåelse. Man behøver jo ikke være mer katolsk enn paven. Men på den andre siden må man jo ikke gå lenger enn det. Det tror jeg er svært viktig. Det dreier seg om omdømmet vårt.

Men så er da det store spørsmålet: Hva gjør vi med det spørsmålet som Vallersnes reiste? Hva gjør vi når den gjeldende avtale er ute, fra sommeren i år? Det er for så vidt en ny problemstilling, selv om de to henger veldig godt i hop.

Fung. leder: Jeg har ikke registrert flere ønsker om spørsmål eller kommentarer til dette. Da kan vi gå videre til den fjerde saken, GFU.

Åslaug Haga (Sp): Jeg går litt utover GFU, men konsentrerer noe om GFU i hvert fall.

Den redegjørelsen som utenriksministeren har gitt, som jeg syns var veldig nyttig, viser at det er behov for et meget aktivt diplomati i tida framover. De av oss som levde med lakseavtalen i forrige runde, vet jo hvilken innsats som ble lagt ned da for å få den på plass. Det er jo opplagt at det vil kreve svære ressurser både å håndtere lakseavtalen, GFU og saken om statsforetaksloven. Men jeg tror at noe av det som gjorde at vi fikk det som i 1997 var et godt resultat i forhold til lakseavtalen, var at man nettopp satte i sving hele apparatet og jobbet veldig bredt, ikke minst inn mot hovedstedene. Jeg forstår, ut fra det utenriksministeren sier, at det er det løpet en legger opp til, med aktivt engasjement i hovedstedene. Jeg vil bare understreke at jeg tror det er usedvanlig viktig at en får det på plass.

Når det gjelder GFU, kunne jeg bare tenke meg å høre litt om forventet framdrift. Dette er en vanvittig svær sak, og jeg kunne tenke meg å høre litt nærmere om framdriften.

Så uten å forstyrre dagsordenen totalt, henger jeg bare på i samme slengen at jeg kunne tenke meg å høre litt om framdriften også når det gjelder patentdirektivet og direktivene om tilsetningsstoffer i forhold til prosessen inn mot Stortinget.

Det var mine merknader – takk.

Heidi Sørensen (SV): Det gjelder hovedsakelig GFU. Jeg deler siste spørrerens syn, at dette er en vanvittig stor sak og en viktig sak.

Jeg har lyst til å spørre om det fra EUs side eller fra andre har blitt gjort en kobling i saken opp mot den saken som ESA har sendt brev til Norge om. Det gjelder de avskrivningsreglene vi vedtok for LNG-anlegg lokalisert utenfor eksisterende rørledningsnett, bedre kjent som Snøhvit, hvor vi hadde 30 dager på å svare. Har vi respondert på det? Etersom det også dreier seg om gass og gassalg, har det fra EUs side vært noen kommentarer knyttet til dette? Hvilke vurderinger gjør utenriksministeren

hvis saken kommer opp som en konfliktsak i forkant av GFU-forhandlingene?

Fung. leder: Jeg oppfattet Åslaug Hagas utvidelse av saksfeltet egentlig bare som spørsmål om kalender og fremdrift, og som sådan må de kunne stilles uavhengig av hva som ble kommentert i redegjørelsen.

Utenriksminister Jan Petersen: Først vil jeg begynne med statsforetakssaken, siden Åslaug Haga nevnte at den krever diplomatisk innsats. Det har ikke vi lagt opp til. Der har vi for så vidt lagt opp til at vi mener at her har ESA en så god sak at den aksepterer vi å få endret. Så den ligger relativt greit på plass.

Når det gjelder GFU, er jeg uten videre enig i at det er en kjempesak. Det er derfor vi legger det arbeidet i den som det her ble nevnt. Jeg tør ikke spå for mye om fremdriften i form av datoer, men vi er jo nå midt i saksbehandlingen, så den krever oppmerksomhet hver dag – for å si det på den måten. Men jeg tør ikke si hvordan den rent tidsmessig arbeides fremover.

Hvis ikke jeg tar feil – og det tror jeg ikke jeg gjør her – er ikke dette koblet opp mot Snøhvit-saken, for å si det slik, som er en egen sak, hvor jeg mener at Norge rett og slett har en god "case", og at vi ikke på dette punktet har et problem. Jeg registrerer jo at klageren selvfølgelig er uenig i det, men jeg tror at vi på dette punktet ikke har et problem. Det kan være mange meninger om det, selvfølgelig, men vi har lagt til grunn at vi der skulle ha en prosedabel sak, rett og slett.

Når det så gjelder patentdirektivet, har jeg brukt en del tid på det. Den saken vil vi nå varsle til våren – det er helt sikkert, men det er jo ganske mye arbeid i den. En ting er selve direktivet, men jeg vil gjerne også at vi skal kunne besvare mange av de spørsmål som er i debatten, for å få den så god som overhodet mulig, og derfor bruker vi litt tid på den. Så hvis dere er misfornøyd med at den ikke har kommet frem tidligere, skyldes det rett og slett mitt ønske om å få det inn. Den forrige regjering nedsatte en del utvalg for å se hvordan man skulle dekke opp en del av de problemstillingene som står der, så den vil dere da få i løpet av våren, men jeg går ut fra at dere alle sammen kjenner resultatet fra tidligere behandling i EØS-utvalget og fra Sem, for her legger vi problemene helt åpent opp, selvfølgelig – det er mye greiere det enn å late som. Og i det tidligere utvalget, altså i utvalget før dette, meldte Høyre, Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet at patentdirektivet går vi for. De øvrige partiene mente det motsatte. Dette er den eneste dissensen som er programmert fra Sem, og det la vi jo også helt åpent opp på

pressekonferansen – så åpent at ingen pressefolk interesserte seg for det. Men det er realiteten i det. Så dere vil få en allsidig proposisjon på det området, for å si det slik, hvor det er helt klart at det blir forskjellige holdninger, men at Regjeringens flertall i dette spørsmålet er i overensstemmelse med det som er varslet fra utvalgets side. Vi har ikke hatt det til formell regjeringsbehandling, det er ikke det, men Semforhandlingene gjorde jo et forarbeid på både det ene og det andre, så det er en informert prognose, for å si det slik, om hvordan ting kommer til å gå.

Så var det et spørsmål til, om tilsetningsstoff. Direktivet er inntatt i EØS-avtalen og ble fremlagt som en egen proposisjon i januar 2001. Så spørres det om dette egentlig dreide seg om barnematdirektivet, men det har vi jo vært igjennom i en del møter tidligere, så det regner jeg med at det ikke var. Der har vi jo for så vidt meldt inn en posisjon, og saken vil da bli behandlet i Regjeringen på nytt. Men det redegjorde jeg for i forrige møte eller i møtet før der, hvis jeg ikke husker helt feil.

Fung. leder: Det vil jeg anta at de som hadde anledning til å delta i de møtene, muligens erindrer, men det er jo under enhver omstendighet bare barnemat.

Åslaug Haga (Sp): Hvis jeg sa tilsetningsstoffer, mente jeg sjølsagt barnemat.

Utenriksminister Jan Petersen: Det står også på denne lappen.

Fung. leder: Tilsetningsstoffer til barnemat.

Utenriksminister Jan Petersen: Men det kommer vi altså da tilbake til.

Åslaug Haga (Sp): Det er ikke noe nytt å melde om den saken?

Utenriksminister Jan Petersen: Nei, ikke nå.

Fung. leder: Når det gjelder patentdirektivet, er jeg litt i tvil om hvorvidt utenriksministeren mente å antyde at denne meldingen skal være allsidig – eller skal den være tosidig?

Utenriksminister Jan Petersen: La oss si det slik: en solid bakgrunn for egne meninger – er det ikke det det pleier å hete? – men med klar anbefaling. Og den vil være slik utvalget har bedt om, for å si det som det er.

Fung. leder: Den siste saken det ble redegjort for, var statsforetaksloven, men nå ble jo den kommentert så vidt.

Oddvard Nilsen (H): Ganske kort: Utenriksministeren var også inne på at det er opptatt en del lån i disse selskapene under visse forutsetninger om statsgaranti og det hele. Jeg vil tro at långiverne kanskje da forlanger noe tilbake igjen. Er det gjort noen beregninger på hva dette eventuelt måtte medføre av kostnader, og hva det dreier seg om?

Utenriksminister Jan Petersen: Jeg tør ikke ta på hukommelsen hva som i så fall ligger i det. Men det betyr altså at vi er nødt til å behandle disse spørsmålene som om staten eide selskaper som aksjeselskap. Det er på mange måter, for å legge det til, en sunn måte å behandle det på. Dette er vi nødt til å gjøre uansett hva kostnadene måtte være. Jeg er rimelig sikker på at vi har en så dårlig sak at jeg ikke tror det er hensiktsmessig å prosedere den.

Fung. leder: Er det flere spørsmål eller merknader til det? – Det er det ikke.

Når det gjelder de utsendte aktuelle rettsakter til EØS-komiteen 1. februar 2002, har Heidi Sørensen stilt noen skriftlige spørsmål som er sendt til møtedeltakerne, og som jeg går ut fra at alle har mottatt. Spørsmålene ble sendt over i går, og det er kommet svar fra utenriksministeren i dag, datert 24. januar. Jeg går ut fra at Heidi Sørensen også har mottatt det, og at det tilfredsstillende spørgerens behov.

Er det ellers noen kommentarer?

Heidi Sørensen (SV): Takk for rask behandling. Vi gjør vårt ytterste for å lese disse papirene så fort de kommer. Vi skal prøve å få spørsmålene over enda fortere, og takker for at man har klart å svare allerede til i dag.

Det er ett spørsmål som jeg ikke var helt sikker på at jeg fikk klart svar på. Ved mange anledninger står det i sakspapirene at dette innebærer en endring av norsk regelverk, uten at det antydes om denne endringen er en skjerpelse eller en svekkelse. Ofte gjelder dette sprøyttemiddelproblemstillingen. Kan man for framtiden når man lager de opprinnelige sakspapirene, gjøre det klart i hvilken retning endringen går, hadde det spart oss som leser dette, for litt arbeid.

Utenriksminister Jan Petersen: Det er en anmodning som jeg lett kan si at vi skal kunne gi noen få ord om, for det er den indikasjonen som jeg skjønner at utvalget har behov for å få. En av de indikasjonene som den forrige leder, Einar Steensnæs, gjennomførte, var at han ville ha en redegjørelse for hvordan fagmyndighetene så på disse tingene. De gir oss en veldig god veiledning i utgangspunktet, tror jeg. Jeg ser godt at det er behov for også å vite hvilken vei tingene går. Men jeg vil påpeke at veldig mye av det vi behandler i disse tingene, hadde ikke, hvis de hadde tilhørt norsk jurisdiksjon alene, Stortinget sett, fordi veldig mye av dette er på forskriftsnivå i departementene. Så vi går jo nå inn i detaljer som Stortinget aldri normalt ville ha sett. Slik jeg oppfattet min oppgave som medlem av det forrige utvalget, var det i og for seg ikke å veie for eller imot de enkelte detaljer i det, men å føre en rimelig kontroll med om tingene gikk den rette veien eller ikke. Det er for så vidt det formålet på mange måter er. Utvalget definerer selvfølgelig helt ut selv hvordan det vil gjøre det, men det var det man la seg på i det forrige utvalg. Det jo er en detaljrikdom av en sjelden art i forhold til hva vi er vant til ut fra det som tilhører utvalgets egen kompetanse.

Fung. leder: Man må jo kunne trøste seg med at dette helt sikkert sysselsetter et betydelig antall mennesker! Men jeg går ut fra at utvalgets medlemmer ikke har noe intenst ønske om å få økt papirmengden ytterligere når det dreier seg om detaljer.

Utenriksminister Jan Petersen: Og da vil jeg bare si at jeg synes det er en veldig ryddig arbeidsform det som Heidi Sørensen nå antyder, nemlig at vi får spørsmål i forkant og så prøver å besvare det innen møtet. For det er i grunnen grenser for hvor mye det er hensiktsmessig å memorere, for å si det på den måten. Det er en veldig ryddig form at man går rett på de som virkelig har levd med problemene, slik at vi får en skikkelig redegjørelse for dette.

Fung. leder: I og med at utvalgets medlemmer får tilsendt spørsmålene, går jeg ut fra at sekretæren også vil sørge for at de skriftlige svar blir distribuert til utvalget, slik at man får dem også. Men det har det ikke vært tid til nå, fordi dette først forelå ved møtets begynnelse.

Åslaug Haga (Sp): Det var nettopp til det siste: Jeg syns det ble stilt meget relevante spørsmål fra SVs side og setter pris på å få svarene omdelt.

Fung. leder: Da er vi ferdig med dagens hovedjobb.

S a k n r . 2

Eventuelt

Fung. leder: Det var ingen som anmeldte noe under Eventuelt ved møtets begynnelse. Er det noen som ønsker å ta opp noe under Eventuelt. – Det er det ikke.

Møtet hevet kl. 15.55.